

# AGRÁRTERMELÉS — AGRÁRKUTATÁS

ROMÁNY PÁL

miniszter

a mezőgazdasági tudományok kandidátusa

Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium

Budapest

A Magyar Tudományos Akadémia hivatott minősíteni, hogy jól választotta-e meg idei közgyűlésének témáját, s majd azt is, hogy méltó volt-e a vita az ország legfelső tudományos fórumához. Magam mint korreferens és a kormányzati agrárigazgatás, a mezőgazdasági tárca vezetője, már a témaválasztást is köszönettel nyugtázom.

Megköszönöm az elnökségnek a felszólalásra való felkérést is. Bizonyos vagyok abban, hogy gazdag és tanulságos vitát összegezhet majd a közgyűlés. Olyan vitát, amely a magyar tudomány eljövendő, az ország agrárviszonyainak további fejlődését szolgáló, újabb sikereit segíti elő.

A hazai kutatás és a gyakorlat kapcsolatáról, társadalmi, gazdasági céljaink és a tudomány összefüggéseiről szolt Havasi elvtárs, valamint az osztályelnöki előadás is. Található bőven bíráltnivaló és van szép számmal elismerésre méltó ebben a körben. Megállapítható egy *jelentős méretű várakozás* a közgyűlés munkája iránt.

Mondanivalómmal nem szeretnék részese lenni annak a meddő vitának, amely jelenlegi és várható gondjainkért *vagy* a tudományos javaslatok hiányát, *vagy* a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítását, annak lassú voltát teszi felelőssé. Mindkét „oldal” találunk elmarasztalható jelenségeket, fölöslegesen cipelt terheket. A tudományt, az oktatást és a gyakorlati termelést összekötő *irányító munkánkban* is elég sok a bíráltnivaló. Intézményhálózatunkban, regionális elhelyezkedésükben van esetlegesség, öröklött véletlenszerűség.

A közgyűlés témája iránti érdeklődés túlmutat az említetteken. A várakozás jogosan nagy azért, mert *Magyarország gazdasági erőforrásai között a mezőgazdaság különösen fontos*. A mi viszonyaink között ugyanis nem egyszerűen a mezőgazdaság világszerte megállapítható felértékeléséről van szó. Többről van szó, s *több tudományos, gazdasági (ipari, mezőgazdasági, közlekedési stb.) településfejlesztési és más konzekvenciáról is*. E gazdasági forrás hasznosításáról és a hozzá kapcsolódó néhány következtetéstől szölok a továbbiakban.

A mi mezőgazdaságunk fontosságát az ország gazdasági erőforrásainak sorában *elfoglalt helye jelöli*. Ez a hely tekintélyes, több jellemzővel minősíthető. Ezek közül néhány:



1. Európában nálunk a legnagyobb a mezőgazdasági művelt terület aránya. A teljes területből 73%-ot jelent ez a hányad, amely főleg szántó és kert. Mindkét művelési ág más igényeket támaszt, mint a rét-legelő. Azért említem ezt, mert a hozzánk legközelebbi arányokat mutató Dániánál és az Egyesült Királyságnál ez utóbbi szerepe jóval nagyobb, mint Magyarországon. Számunkra ez geomorfológiai, *természetföldrajzi adottság*, amivel jól kell tudni gazdálkodni és a gazdaságfejlesztésben érvényesíteni.

2. Az agrártermelés *elért fejlettségi színvonala alapján* — összefüggésben az előbb említett mennyiségi tényezővel és országunk népsűrűségével — az egy főre jutó mezőgazdasági termelésben Európában első, vagy első között vagyunk több termék esetében. Az ország egy lakosára jutó gabona-, hús- és tojás-termelésben például nemcsak az európai, hanem a világranglistának is az élcsoportjában vagyunk. Így lehetett összes agrárkivitelünk tavaly 55 milliárd forint értékű, azaz közel 1 milliárd dollár és fél milliárdnál több rubel nagyságú.

A nemzetközi munkamegosztás további haladása és a jobb belső gazdálkodás nyomán nettó exportunk növelhető. Előny, hogy a közelünkben levő országok között számosan csak részlegesen önellátók élelmiszerben. Földrajzi elhelyezkedésünk, adottságunk eme következményét szintén forrásaink között kell számon tartani.

3. Gazdasági *forrás értéke van továbbá agrártermelésünk jó hírének*, termelési hagyományainknak, mezőgazdasági és élelmiszeripari specialitásainknak, s mindezek hordozójának, megőrzőjének és megújítójának: az *emberi felkészültségnek, a termelési ismereteknek és a tudományos munkának*.

Nagyon jól kell tudnunk ezzel is gazdálkodni, mert az értékek könnyen devalválódnak. A tradicionális magyar áruból a nemzetközi kereskedelem a tradíciót számon tartja, *de mérni, értékelni csak az utóbbit: az árut tudja*. Az áru minőségét, mai versenyképességét méri, a mostani mérkőzésben kell megfelelnie. Az ún. agrármúlt tehát önmagában nem kamatozik. Az örökölt ipari, agrár és települési elmaradottság — a helyenként hozzátapadó felfogás — valójában fékezi a gyorsabb kibontakozást. Most is még, de összehasonlíthatatlanul más módon és okból, mint a harmincas évek — *Erdei Ferenc* által keserűen ostromozott — magyar falujában, tanyáin és városaiban.

*Az agrártudományok mai művelői is nagy elődök nyomdokain járnak.* A magyar mezőgazdaság és az ún. mezőgazdasági iparok tudósainak egész sora vetette meg tudományos életünk alapjait. A XIX. és a XX. század fordulójának alkotásaiban, műveikben ugyan még nem szerepelt a „hatékonyság” kifejezés, mégis szinte kivétel nélkül vezérlő elvként követték a termelés hasznosságát, a ráfordítások és a hozamok arányának a javítását. Véletlenül sem ajánlották a termelési eszközök, a fajták vagy a gazdálkodási módszerek olyan változtatását, amely — előnyeikhez képest — aránytalan befektetéseket, áldozatokat igényelt volna.



Talán ezért voltak ennyire „ökonómus” szemléletű emberek, mert kutatómunkájukhoz a mainál sokszorosan kisebb eszköztárat és pénzügyi alapokat nyújtott az akkori társadalom. A szerény lehetőségek ellenére saját kutatói becsvágyuk és nem kevésbé a hazájuk sorsa iránti felelősségérzetük készítette őket nagy hatású tudományos teljesítményekre.

*A valóságismeretnek és a képzelőerőnek* — mint minden idők tudósát jellemző tulajdonságoknak — *nem voltak híjával*. Igaz, hogy az akkori valóság közel sem volt olyan felmérhetetlenül sokszínű és bonyolult, mint mai, és a fejlődés üteme sem volt olyan gyors, hogy a jövőbelátást, a kreatív gondolkodást a maihoz mérhető szigorral igényelte volna. A tudományos ismeretek rohamos bővülésének időszakában érthetően nehéz hosszabb távra érvényes felismerésekhez eljutni és az évek során át termelésben tartható eszközöket, fajtákat, módszereket felfedezni, kidolgozni.

*Az időtényező ezért ma alapvetően új értelmet nyert* a tudományos munkában is, a kutatási eredmények gyakorlati felhasználásában is, és mindkét folyamat állami irányításában is. A tervszerű gazdaságfejlesztés egyszerre igényli és vizsgáztatja a tudományt. Elvárja a kutatóktól a messzire tekintést, a tudományos előrelátást. És nem csupán az agrártudományok művelőitől.

4. A mezőgazdaság szerepével kapcsolatban utoljára még ezekre a — nem mezőgazdasági, vagy látszólag nem agrár — gazdasági összefüggésekre kívánok utalni. *A mezőgazdasági termelést megelőző, illetve azt követő gazdasági folyamatok fontosságára*. Arra, hogy a korszerű mezőgazdasági árutermelés, továbbá a feldolgozás, a tárolás, majd a szállítás, *növekvő ipari felhasználást involvál*. Vagyis: korunk mezőgazdasága hatalmas mértékben kibővíti az ipar, a közlekedés, a szakszolgálat belső terjeszkedési lehetőségét és fellendítheti — közvetve — az ipar külföldi expanzióját is. Engedjék meg, hogy néhány számot fel soroljak:

Országunk mezőgazdasága tavaly *napi átlagban 180 millió forintért* használt más népgazdasági ágazatban előállított terméket. Így volt lehetséges, hogy az ágazatot elhagyó mezőgazdasági javak nagysága pedig megközelítse — napi átlagban — a *300 millió forintot*. Vagy: mezőgazdaságunk összes vonóerő kapacitása kereken 8 millió lóerő, amelynek *98,9%-a gépi vonóerő*. S végül még — ezzel szemben — néhány régi adat:

*Magyarország 1938. évi cséplőgép állománya* (traktorokat nem mutatták ki):

|                     |                  |
|---------------------|------------------|
| Gőzcséplőgép        | 5 865            |
| hőmotoros cséplőgép | 10 814 és        |
| járgányos cséplőgép | 1 370 volt, azaz |

természetes „lóerő” hajtású. Megjegyzem: idén 5 országból vásárolt, 15 ezer kombájn vesz részt az aratásban és cséplésben. A zárt őstermelés jelenti tehát a perifériát, a feudális viszonyokat, az ipari jellegű mezőgazdaság azonban már nem.



Az ipari eszközök, anyagok felhasználásának nagy volumene és aránya egyfelől egyértelművé teszi, hogy viszonyaink között a mezőgazdasági termelés egyetlen ágazatának a fejlesztése sem képzelhető el magas színvonalon dolgozó, korszerű termékeket gyártó ipar nélkül, másfelől azt, hogy *a termelési feltételek kellő összhangja nélkül nagy veszteségeket kell elviselnünk*. Az élelmiszertermelés ma már döntő mértékben függ egyrészt a termelésben felhasznált anyagok és gépek mennyiségétől és minőségétől, másrészt a felhasználás színvonalától, hatékonyságától, a biológiai teljesítőképességtől, összességében: a mezőgazdasági fogadókészségtől. Az ipari anyagok és eszközök felhasználásának bővülése nemcsak a termelés korszerűsödését jelenti, hanem a ráfordítások, a termelési költségek növekedését is. *Ezt egyensúlyban tartani* — sőt ellensúlyozni — *ágazataink korszakos feladata*. Ehhez már szükséges a kellő gazdasági flexibilitás is.

Az ipari és mezőgazdasági, illetve mezőgazdasági és ipari fejlődés említett kölcsönhatása — a makro-szintű, ágazatok közötti agráripari komplexum kialakulása — jól nyomon követhető abban is, hogy az ipari óriásvállalatok világszerte növelik agrárcélú kutatási-fejlesztési befektetéseiket, illetve mezőgazdasági kínálatukat. Különösen így van ez mezőgazdaságilag is fejlett környezetben. Közismert, hogy pl. *a nagy gépkocsigyárak* — mint a Ford, a Mercedes, a FIAT stb. — *egyben jelentős* traktor- és más mezőgazdasági gépgyárak is. A CIBA-GEIGY cég termelésének 3/4-e gyomirtókból és rovarölőszerekből áll, de a BAYER vagy a Shell cég termelésének is 30—40%-a mezőgazdasági célú agrokémiai szer.

Az élelmiszerfeldolgozás, a csomagolás, a szállítás bővítése, a komplex mezőgazdasági termelési rendszerek exportja, a fermentációs ipar hazánkban is felgyorsítja ezt a folyamatot. Egyes gyógyszeripari vállalatok termelési értékének máris 25%-át képezi a növényvédőszer-gyártás, de a Nitrokémiánál 40%-os, a budapesti Vegyiműveknél közel 70%-os részarányt képvisel ez. Hasonló szerkezeti elmozdulást látunk a RÁBA műveknél, a Láng gyárnál és máshol itthon, valamint más szocialista országban. A mezőgazdasági termelés ipari háttere és ipari folytatása így válhat teljesebbé és válhat az egész nép-gazdaság javára.

Úgy gondolom, hogy az elmondottak után nem szorul bizonyításra: valószínű, nagy nemzeti érdekek fűződnek a relatíve bőséges mezőgazdasági termelési kapacitás, az eddig kialakult és tovább fejlődő termelési színvonal, mezőgazdasági termelési hagyományaink, az ehhez csatlakozó személyi, tudományos feltételek, valamint a jelzett ipari-gazdasági előnyök teljes körű, érdekeinkkel egyező, következetes kihasználásához. Méltán került ez a politikai értékelés előtérbe és méltó mind a társadalomtudomány, mind a műszaki és a természet-tudományok érdeklődésére.

Tamássy István akadémikus a feltornyosult, nagy horderejű, választ váró tudományos kérdések széles körét érintette. Ennek súlyát és megoldásuk



sürgős voltát növeli, hogy élelmiszertermelésünknek néhány — általunk csak részben befolyásolható — kedvezőtlen tényezővel a jövőben is számolnia kell. Ezekből néhányat felsorolok:

- a) folyamatosan szűkül az ország mezőgazdasági termelésre használható területe;
- b) csökken a mezőgazdasági keresők száma, a munkacsúcsok megoldása új intézkedéseket kíván;
- c) a korszerű termelés kiszolgálása drága, ez — más körülményekkel együtt — növeli az agrártermelés közgazdasági érzékenységét;
- d) új erőre kap világszerte az agrárprotekciónizmus, és — más okok miatt is — a külföldi piacokon a verseny élesebbé válik;
- e) a több befektetés nagyobb termelési kockázatot is jelent, ami — adott esetben — szélsőséges, kontinentális éghajlatunk kedvezőtlen hatásait is felerősíti.

Az említett, s hasonló tényezők hatásainak felmérése, kivédése a tudomány alkotó ereje nélkül nem képzelhető el. Örömmel mondhatom, hogy *szocialista nagyüzemeink többsége már ma is szélesre nyitja kapuit a tudományos eredmények előtt — ha azok nem jelentenek aránytalanul nagy kockázatot és igazoltan növelik a gazdálkodás jövedelmét.* Ugyanakkor jogosan óvatosak az üzemi valóságtól távoli, különleges körülmények között elért és bizonytalanul megvalósítható tudományos felfedezésekkel, ajánlásokkal szemben.

*Az állami irányításnak szerte a világon alapvető tevékenysége a tudományos eredmények hitelesítése, az előrevívő kutatási javaslatok megvalósítása, a magasabb színvonalú termelést szolgáló kutatási eredmények terjesztése.* Ez a sorrend azonban nem fordítható meg, mert a kellően nem „vizsgáztatott” tudományos ajánlások állami „alátámasztása” nemcsak a tudomány hitelét rontja, hanem — közvetve — az állam iránt is bizalmatlanságot kelt. Újdonságban pedig — szerencsére — nincs hiány. (Érdekességgént, de örömmel mondom, hogy a múlt év végén világrajött nálunk is az első borjú transzplantációs zigotából.)

A tudományos eredmények értékelésére különféle tudományos testületek, bizottságok, szakmai fórumok hivatottak. A „végső ítéletet” azonban csak *a gyakorlat mondhatja ki. A termelésben született ítélettel szemben nincs feljebbviteli lehetőség.* Nem is volna helyes a gazdálkodók által előnytelennek minősített eszközöket, fajtákat, eljárásokat állami pártfogásba venni. És ugyanakkor: az új, bizonyítottan jó útjából pedig minden követ — véletlent és „ottfelejtettet” — el kell tudni görgetni. Ez azt igényli a kutatási szervezetektől, hogy bizonyítani tudják tudományos felismeréseik gazdasági-társadalmi hasznosságát. A bizonyítással szemben, az érvekkel szemben vannak vagy legalábbis lehetnek ellenérvek, jogos kétségek. Az irányítás szerepe itt az ellenőrzés, a szocialista társadalom etikai normáinak érvényesítése, a viták alkotó légkörének megőrzése, a tisztességes tudományos közélet serkentése lehet.



Ez nem vezethet öncélú viták vég nélküli folytatására, mindenféle — az adott viszonyainktól elrugaskodott — kutatások támogatására, sőt, a személyes tudományos törekvések válogatás nélküli honorálására sem.

Talán nem veszik rossz néven, ha az állami irányító szervek nem annak örülnek, hogy sok százan kutatják, keresik az új fajtát, az olcsóbb termelési eljárást, az új műszaki megoldást, hanem annak, *ha egyvalaki meg is találja*. Azt is megértik a tudományos műhelyekben dolgozó elvtársaink, kollégáink, hogy féligazságok és részgazságok mellé nem áll ki az állami vezetés még akkor sem, ha az idő sürgetése miatt, vagy a nehézségek súlya alatt már türelmetlenség is lábrakap.

*Az MSZMP KB tudománypolitikai irányelveit a tárca tudománypolitikájában érvényesíti.* A tudománypolitikai irányelveknek is köszönhetően kedvező változások történtek az agrártudományi kutatásfejlesztésben. Kialakultnak tekinthető a kutatóhálózat minisztériumi és kutatóhelyi irányításának rendszere; az intézetek profiltisztítása elősegítette a párhuzamos kutató-fejlesztő tevékenység visszaszorítását, ezzel az anyagi és szellemi erők jobb koncentrációját.

Kutatóhálózatunk regionális elhelyezkedése általában megfelelő és a tudománypolitikai irányelvek útmutatásainak szellemében fejlődött. Kieleződtek azonban a gazdaság intenzív és a kutatási-oktatási bázis extenzív fejlődése közötti ellentmondások. Mindez a hálózat, a kutatómunka koncentrációját, komplexebbé tételét, a regionális elhelyezkedés javítását, valamint a kutatás tárgyi és műszaki feltételeinek, *egyben az agrárkutatás és oktatás szellemi központjainak és a gyakorlattal való kapcsolatoknak az erősítését sürgette*. Ezt eszközök átcsoportosításával is előmozdítottuk és segítjük.

Rendeztük a kis intézetek helyzetét. Meggyorsítottuk a regionális elhelyezkedésben meglevő esetlegességek felszámolását és a tudományos infrastruktúra javítását. Intézkedési tervben rögzítettük a *hat egyetemen és a három főiskolán végzett kutatások feltételeinek rendezését* és hatékonyságának növelését szolgáló tennivalókat. Oktatási intézményeinket egyidejűleg *tekinthetjük az agrártudományok műhelyeinek és a holnap agrárértelmisége* — így a jövő kutatója — *nevelőinek is*. A minisztérium a kutatási eredmények gyakorlatban való elterjesztését állandó feladatának tekinti. Ennek megfelelő új kapcsolati rendszert alakítottunk ki néhány tudományos-kulturális központban (Szegeden, Debrecenben) és továbbiakat tervezünk — hasonlóan szervezeti, jogállási változtatások nélkül! Mindettől azt várjuk, hogy a kor kérdéseire, a világgazdasági kihívásokra érdemes, eredményes válaszokat adhassunk.

*Ágazatunk sajátossága, hogy az alágazatok sokszínű sokaságát, termelési és forgalmi folyamatok bonyolult hálózatát foglalja magába, s ráadásul kiterjed az ország egészére.* A szántóföldi növénytermesztésre vagy az állattenyésztésre ez teljes mértékben elmondható. Nehéz volna pontosan megmondani, hogy előnyünk vagy hátrányunk származik-e ebből. Az viszont nem kérdéses, hogy javunkra szolgál az a széles körű s egész társadalmunk részéről megnyilvánuló



figyelem, amely munkánkat mind a mezőgazdasági tudományok fejlesztése, mind a termelés tekintetében kíséri.

A növénytermelés és az állattenyésztés ősi foglalkozásában bizonyos mértékig csaknem minden ember szakértőnek véli magát. Az élelmet termelő munka megismeréséből, szépségéből írók, költők, művészek nyertek ihletet. A szellem magaslatait meghódító tudósok és művészek körében ma sem idegen téma a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, amelyeknek nemcsak termelési műveletei alakultak át, hanem mélyrehatóan megváltoztak társadalmi viszonyaik is. Minderről szól a Központi Bizottság határozata.

A változásoknak csak egy része írható a tudomány javára. Ma is így van, s a jövőben is úgy lesz, hogy az élet esetenként megelőzi a tudományt, s a tudomány előrehaladásától gyakran lemarad a termelés fejlődése. Az így kibontakozó ellentmondásokat elsősorban az irányító szervek oldhatják fel és kötelességük is, hogy meglássák mikor, mely ágazatban, milyen okok miatt keletkeznek feszültségek a kutatás által feltárt lehetőségek és a termelés tényleges folyamata között.

Az utóbbi években a termelés fogadókészsége, a tudományos ajánlások alkalmazása, következetessége mindinkább *a szervezés és a vezetés színvonalától függ*. Ez nem azt jelenti, hogy a műszaki-anyagi feltételek minden esetben elégségesek. Mégis, a szakemberek számának, műveltségének és az új iránti fogékonyságának van döntő szerepe a termelés modernizálásában, a teendők felismerésében.

A kutató és a gyakorlati szakember viszonyát egy kellően figyelembe nem vett tényező befolyásolhatja: a kutató ugyanis rendszerint a termelésnek egy tényezőjét változtatja, újítja, míg a termelés irányítója a reábizott *egész* folyamat hasznos alakulásáért felelős. Ezért mindig az olyan tudományosan új elem tud teret hódítani, *amely a termelési tényezők kapcsolódó sorával összehangoltan jelenik meg a gazdaságokban*.

Itt értünk el a kutatási ajánlások komplexitásához, ahhoz, amikor nem csupán egy fajta, hanem fajták, fajtaváltozatok egész sora; nem csupán egy gép, hanem valamilyen géprendszer, nem csupán egy szervezeti módosítás, hanem új szervezeti hálózat kerül tudományos ajánlasként a termelésbe. Természetesen ennek már igen jelentős az anyagi kihatása és a munkaerő-gazdálkodási — emberi vonzata. A kutató egyszemélyben talán nem képes minden — a munkájához kapcsolódó — felületet érzékelni. Segítségül veheti ugyan az ún. interdiszciplináris kutatásokat, de feltétlenül szükséges, hogy maga is ismerje egy bizonyos fokig a termelési összefüggéseket. Különösen lényeges követelmény ez az egyetemi oktatók körében. A tanszékekre szabdaltnak ismeretanyag és az egyes tantárgyak tudományos alapjainak nagyfokú differenciáltsága nehezíti a felső fokon tanuló szakemberek helyzetét, különösen munkabábelépésük első éveiben. Ekkor ugyanis gyakorlati feladataik láncát maguknak kell összeépíteni, nemegyszer egymásba nem illő vagy elavult láncszemekből. Ez is indokolja a kutatóműhelyek és a felsőfokú oktatás jobb összefogását.



*A tudomány szerepének határozott, új vonást kölcsönöz* az a tény, hogy felnőtt egy új szakmai gárda az állami gazdaságokban, a mezőgazdasági szövetkezetekben, gyárainkban s a különféle integrált szervezetekben, a termelési rendszerekben. A mai szakemberek állandó önműveléssel és rendszeres továbbképzéssel mind nagyobb számban méltó partnerei, versenytársai a kutató-műhelyek és oktatási intézmények dolgozóinak. Valóságismeretük gyakran túlszárnyalja a fiatal kutató- és oktatótársaikét. A napi teendők szorításában viszont kevésbé jutnak hozzá a nemzetközi szakirodalom tanulmányozásához. Elsősorban ezen téren van előnyük a kutatóknak és az oktatóknak, pontosabban: lehet előnyük kellő nyelvismeret, mélységes tudásszomj és fáradhatatlan ismeretszerzés esetén.

A nemzetközi tudományos életen kívül maradó kutatót a gyakorlat szükségképpen maga mögött hagyja. Hiszen a gazdálkodás tudományos-műszaki fejlesztésének a termelési eszközök és eljárások terjedése, valamint a hozzáfűződő anyagi érdekek adnak meghatározott sebességet.

Nemcsak tudományos, hanem gazdasági érdekünk is, hogy a specialisták naprakészen ismerjék tudományáguk nemzetközi helyzetét, fejlődési irányzatait, eredményeit, mivel *mezőgazdaságunk fejlődése növekvő arányban külgazdasági erőforrásainkat gyarapítja.*

Az agrártudományok az emberiség élelmezésének világszerte növekvő gondját enyhíthetik, hazánk lakosságának egészségesebb táplálkozását szolgálhatják. Segítségükkel a magyar mezőgazdaság

- kielégíti a belföldi élelmezési igényeket,
- exportbevételeket hoz a népgazdaságnak,
- nyersanyagot szállít a könnyűiparnak és más ipari ágazatoknak és
- megőrzi a természeti állapotot, a védelemre szoruló, kedvezőtlen adottságú területeken.

Nem kisebb feladatunk tovább javítani az agrártermelésben fáradozók *munkateljesítményeit és életkörülményeit.* Népgazdaságunk fejlődéséhez az ágazatunktól megkívánt hozzájárulást csakis az agrártudományok művelőinek cselekvő közreműködésével teljesíthetjük. Nagyra értékeli ezt a munkát a magyar nép. Ez fejeződik ki abban is, hogy az agrár-ágazatok területén közel *kétszázan kaptak Kossuth-, illetve Állami díjat* — köztük Akadémiánk alelnöke — és alapítása; 1974 óta, *harmincan Eötvös-díjat.* Nélkülözhetetlen számunkra — és tisztelettel kérjük, bizalommal fogadjuk — a munkaterületünkhöz kapcsolódó minden tudományág segítségét, szavát, kétkedését vagy ajánlását. Számítunk a nemzetközi adaptáció és kooperáció fokozódó lehetőségeire is.

Bízom abban, hogy az Akadémia 1978. évi közgyűlése erősíti a tudomány és a gyakorlat kapcsolatát és előmozdítja, hogy majd újabb tudományos eredményekkel gazdagodjék népgazdaságunk fontos ágazata, szocialista mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk.